

Vilken klass tillhör du?

I SLUTET AV EN TV-DUELL i valrörelsen 1998 började Carl Bildt mässa högdraget för sin motståndare, Göran Persson. Moderatledaren och adelsmannen Bildt pratade om det bottenlösa elände han hade stött på bland människorna på sina resor, inrikes och utrikes. Göran Perssons svar är legendariskt:

»Berätta gärna för mig, Carl Bildt, om den stora fina världen. Berätta gärna om it-satsningar och nya flygplansmodeller«, sa S-ledaren med darr på stämbanden.

»Men berätta inte för mig om det svenska klassamhället. Jag har sett det. Jag har växt upp i det. Jag hatar det.«

Göran Persson är visserligen femton år äldre än jag, men det land han refererade till var i sina väsentliga delar samma som präglade min ungdom. Han kom från Vingåker i Sörmland, jag från Nacka utanför Stockholm. Båda var bruksorter under sjuttio- och åttiota-talen, även om vi Nackabor inte insåg det då.

Arbetarbarnen bodde i punkthusen nära sjukhuset där deras mammor var vårdbiträden. Fäderna jobbade på Atlas Copco eller Finnboda varv eller gjöt toaletter på porslinsfabriken i Gustavsberg. Vi medelklassungar från radhusen hade föräldrar som var lärare, banktjänstemän, psykologer eller hanterade personalfrågor i nämndhuset. På andra sidan stora vägen bodde direktörsfamiljerna i friliggande villor med tvåbilsgarage och utsikt mot Duvnåsviken. Vi umgicks i stort sett aldrig över klassgränserna, förutom lite i handbollslaget.

Fast redan när Göran Persson yttrade de där orden hade Sverige förändrats. Konfektionsindustrin hade dragit från Vingåker till Asien. Atlas Copco hade bara huvudkontoret kvar i Nacka. Både varvet och porslinsfabriken var nedlagda. Och utvecklingen har fortsatt.

I DAG, EFTER YTTERLIGARE 25 ÅR, har både andelen utlandsfödda och högskoleutbildade i Sverige mer än fördubblats till över 20 respektive 30 procent. Och sju av tio definierar sig som medelklass. Arbetarklass av den gamla stammen finns knappt och ingen i Landet Lågom vill tillhöra överklassen (i varje fall inte räknas till den). Ändå är Sverige, vill jag påstå, fortfarande ett klassamhälle, fast ett nytt sådant. Hur ser det ut? Vilka är klasserna? Vilken tillhör du?

Följ med Fokus i en spännande artikelserie. Den börjar på sidan 24. ■

Jon Åsberg

Chefredaktör och ansvarig utgivare
jon.asberg@fokus.se

Respons

OM »SAMLING KRING FOLKVLILJAN« – KRÖNIKA AV THOMAS ENGSTRÖM (NR 19)

Fascinerande lappkast: På sidan 12 gör Cecilia Garne en insiktsfull analys av Centerpartiets problem och konstaterar att motståndet mot Sverigedemokraterna, det vill säga »den breda polska mittens« politik, har varit en återvändsgränd. Tre sidor senare pläderar krönikören Thomas Engström för just denna politik (att Socialdemokraterna och Moderaterna ska samverka för att utesluta Sverigedemokraterna).

Det finns (minst) tre invändningar mot hans förslag:

✓ Det är odemokratiskt! Demokrati bygger på respekt för andra åsikter än de egna. Att då göra något vars enda syfte är att värderingarna från 20 procent av väljarkåren inte ska ha något inflytande, är att inskränka demokratin (och därmed spä på politikerföraktet).

✓ Vi har provat det förut! Decem-beröverenskommelsen hade just detta syfte men hade ingen som helst framgång.

✓ Sympatierna för Sverigedemokraterna ökar i stället. Alla försök som har gjorts för att inskränka Sverigedemokraternas inflytande har bara resulterat i att deras andel av väljarkåren har ökat.

Anders Kron

OM »SPELBEROENDET SKAPAR PANIK I S«

Tror någon på allvar att ett förbud hade varit aktuellt om Moderaterna/SD hade gått med vinst med sina lotter? Hade det handlat om

Förre veckans Fokus.

spelberoende/missbruk så ska man ju stoppa alla spel i landet som finansieras genom lotter (föreningsliv, idrottsföreningar, folkrörelserna etc).

Johan Arbogast Keller

OM »DEN GAMLA PUCKELRYGGEN ALEXANDER POPE HADE RÄTT« – KRÖNIKA AV JOHAN HAKELIUS

Det faktum att akademien är så djupt rotad i dessa sanningsfientliga doktriner har gjort det otroligt svårt för mig, och säkerligen många med mig, att förhålla sig till universiteten som institution och potentiellt vägval. Jag har alltid känt en längtan efter den upplevelse som universitetsåren enligt utsago ska vara, men min alltmer tilltagande insikt om hur pass illa situationen verkligen är inom svensk akademi har helt klart tagit död på den längtan. Törs knappt ta i universiteten med pinne som det är för tillfället.

I ingen som helst utsträckning förringar jag yrkesutbildningar och dylika utomakademiska utbildningsformer, men det är en skrämmande tanke att många potentiellt skickliga akademiker väljer bort just akademien för sådana utbildningsval på grund av den akademiska ofrihet som de vet kommer stå i vägen för dem på universiteten.

Niklas Burvall

Fokus är oberoende och fristående från alla politiska partier och intresseorganisationer. Tidningen utsågs till Årets tidskrift 2013 och har tidigare mottagit Publicistklubbens Stora pris »för att ha återskapat ett utrymme för det berättande nyhetsreportaget«. Medarbetare i tidningen har fått utnämningar för »Årets journalist«, »Årets krönikör«, »Årets genombrott« samt »Årets omslag«. Fokus.se har utsetts till »Årets tidskrift – digitala medier«.

PRENUMERATIONSÄRENDET

Tel: 08-522 183 15, fokus.prensenservice.se/
kundtjänst Vid utebliven tidning klicka på »Anmäla utebliven eller trasig tidning«, välj »Reklamation» och ange vilket nummer du vill reklamera.

Orvesto konsument

2022:2:
59 000 läsare
Fokus ges ut av FPG Media AB.
ISSN 1653-4670